

Województwo
Pomorskie

Powiat
Gdański

Gmina
Suchy Dąb

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI OSTROWITE NA LATA 2009-2016

Opracowanie wykonane przez:
AMT Partner Sp. z o. o.
www.amtpartner.pl

Gdańsk, sierpień 2009

SPIS TREŚCI

1	WSTĘP.....	3
2	CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI.....	4
2.1	POŁOŻENIE I LUDNOŚĆ	4
2.2	RYS HISTORYCZNY	8
2.3	STRUKTURA PRZESTRZENNA	8
3	INWENTARYZACJA ZASOBÓW SŁUŻĄCYCH ODNOWIE MIEJSCOWOŚCI.....	10
3.1	ZASOBY PRZYRODNICZE.....	10
3.2	DZIEDZICTWO KULTUROWE.....	11
3.3	INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	11
3.4	INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA	13
3.5	GOSPODARKA I ROLNICTWO	13
3.6	KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI	14
4	ANALIZA SWOT	15
5	OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ INWESTYCYJNYCH	17

1 WSTĘP

„Plan Odnowy Miejscowości Ostrowite na lata 2009-2016” jest dokumentem, mającym stać się podstawą rozwoju wsi – diagnozującym jej aktualną sytuację oraz określającym cele i kierunki działania wraz z kluczowymi zadaniami zaplanowanymi do realizacji w najbliższych latach. Plan po uzyskaniu akceptacji mieszkańców miejscowości wyrażonym w uchwale Zebrania Wiejskiego przyjęty zostaje przez władze gminy uchwałą jej Rady.

Plan jest dokumentem o charakterze strategicznym. Jego sporządzenie jest obowiązkowe w perspektywie ubiegania się o wsparcie finansowe ze środków zewnętrznych, m.in. z Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 oraz innych programów i funduszy. Uzyskanie dofinansowania z podanych źródeł dla przedsięwzięć realizowanych na terenie miejscowości jest kluczowe w kontekście rozwoju jej infrastruktury oraz podniesienia jakości życia mieszkańców.

Stworzenie i realizacja Planu mają korzystny wpływ na tempo i charakter rozwoju miejscowości. Ułatwia on zdefiniowanie występujących na badanym terenie problemów, pozwala zatem na skuteczniejsze ich rozwiązywanie, a w rezultacie na zdynamizowanie rozwoju społeczno-gospodarczego na przedmiotowym terenie.

2 CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI

2.1 Położenie i ludność

Sołectwo Ostrowite zlokalizowane jest w centralnej części województwa pomorskiego, w powiecie gdańskim, w gminie Suchy Dąb. Geograficznie znajduje się na obszarze Żuław Gdańskich.

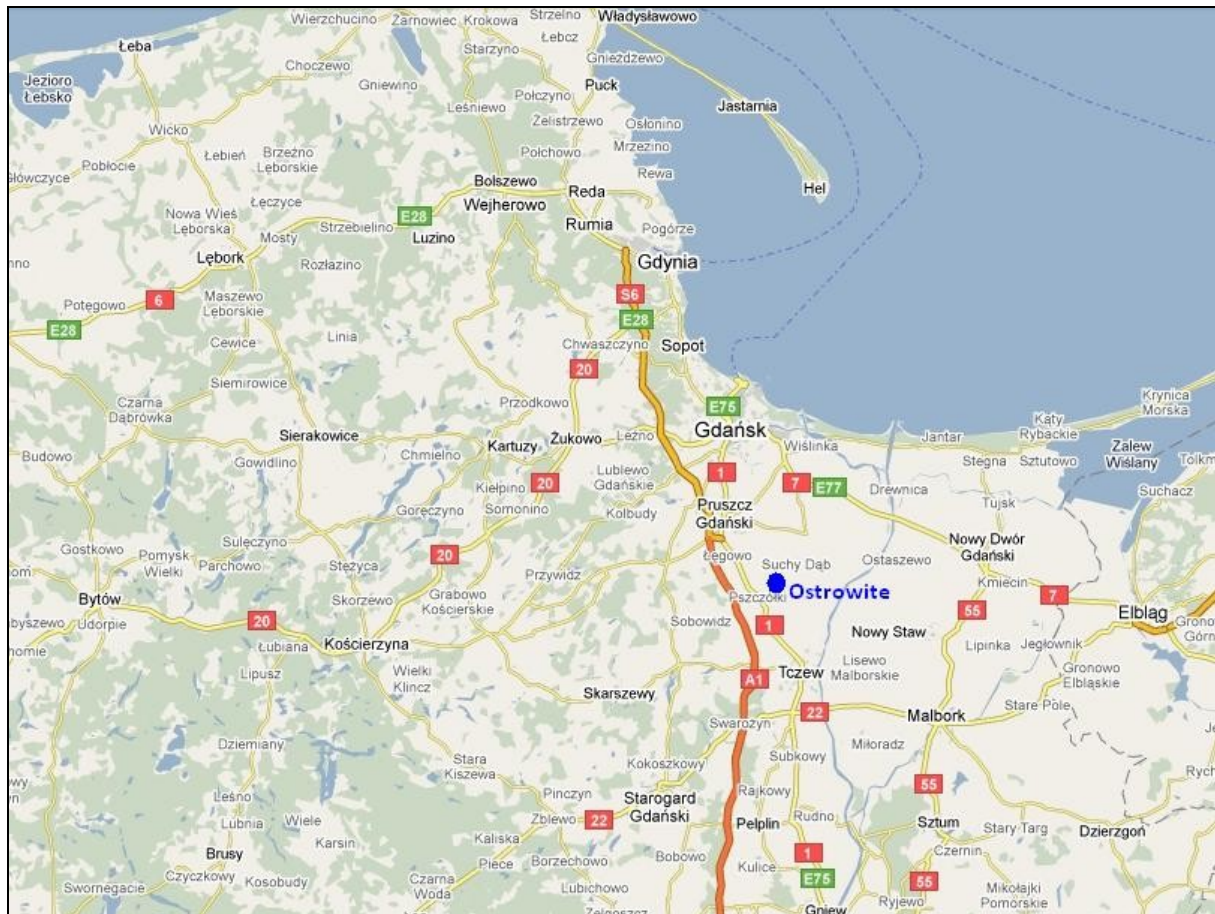
Miejscowość położona jest w odległości ok. 25 km od stolicy województwa – miasta Gdańsk i ok. 15 km od stolicy powiatu – Pruszcza Gdańskiego. W odległości ok. 10 km w kierunku południowym zlokalizowany jest Tczew – czwarty co do liczby ludności ośrodek miejski regionu.

Ostrowite charakteryzuje korzystne położenie z punktu widzenia dostępności komunikacyjnej tej miejscowości. Otoczona jest ona gęstą siecią dróg wojewódzkich, krajowych i międzynarodowych. W bezpośredniej bliskości sołectwa przebiega droga krajowa nr 1 Gdańsk – Cieszyn (granica z Czechami), będąca częścią międzynarodowego szlaku E75 oraz równoległa do niej autostrada A1. W odległości kilkunastu kilometrów w kierunku północnym przebiega droga krajowa nr 7 (E77) z Gdańska do Chyżnego (granica ze Słowacją) przez Warszawę. Sieć połączeń uzupełniają drogi krajowe nr 22 i nr 55.

W odległości kilku kilometrów od Ostrowitego przebiega ponadto międzynarodowy szlak kolejowy E-65 Gdynia – Warszawa. Komunikację kolejową zapewnia stacja w sąsiadujących z sołectwem Pszczółkach oraz położona w pobliżu Tczewie stacja węzłowa. Miejscowość znajduje się w odległości ok. 25 km od Trójmiasta, w którym znajduje się międzynarodowy port lotniczy oraz porty morskie.

Dostępność komunikacyjną wsi należy ocenić jako dobrą i charakteryzującą się stałym rozwojem, co będzie miało związek z dalszą rozbudową autostrady A1, budową drogi ekspresowej S7, modernizacją trasy kolejowej E65 oraz rozbudową gdańskiego portu lotniczego.

Położenie miejscowości Ostrowite na tle regionu wskazano kolorem niebieskim na poniższej mapie.

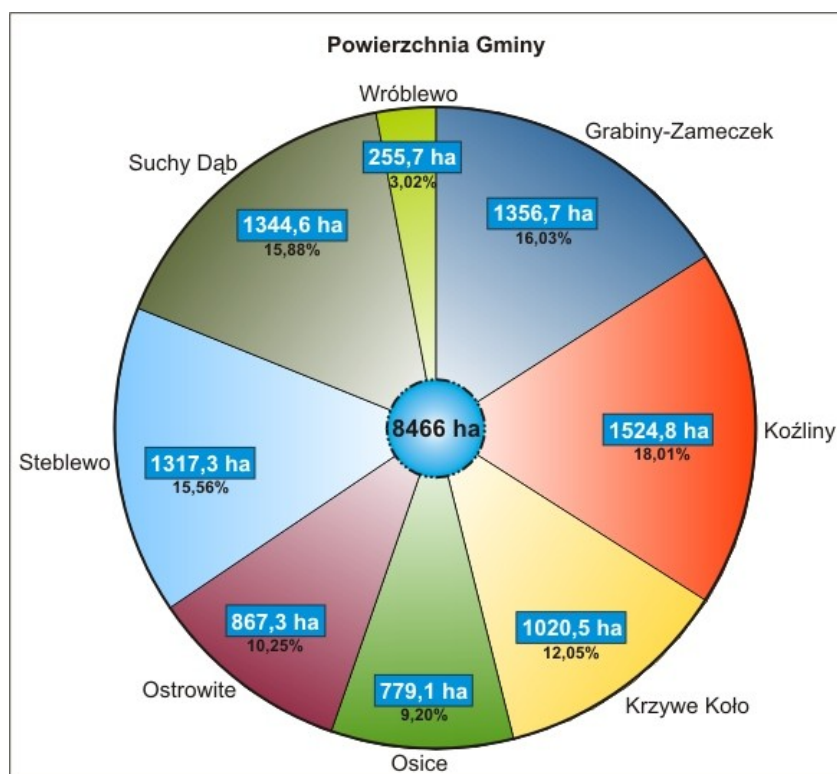
Źródło: opracowanie własne na podstawie mapy z maps.google.pl

Sołectwo Ostrowite charakteryzuje położenie wzdłuż zachodniej granicy gminy. Od wschodu sąsiaduje ono z jej stolicą – wsią Suchy Dąb, od północy z sołectwem Grabiny-Zameczek, a od południa z sołectwem Krzywe Koło. Zachodni kraniec sołectwa stanowi równocześnie granicę gminy Suchy Dąb i sąsiaduje z gminą Pszczółki. Położenie sołectwa Ostrowite na obszarze terytorium gminy Suchy Dąb przedstawiono na kolejnej ilustracji.

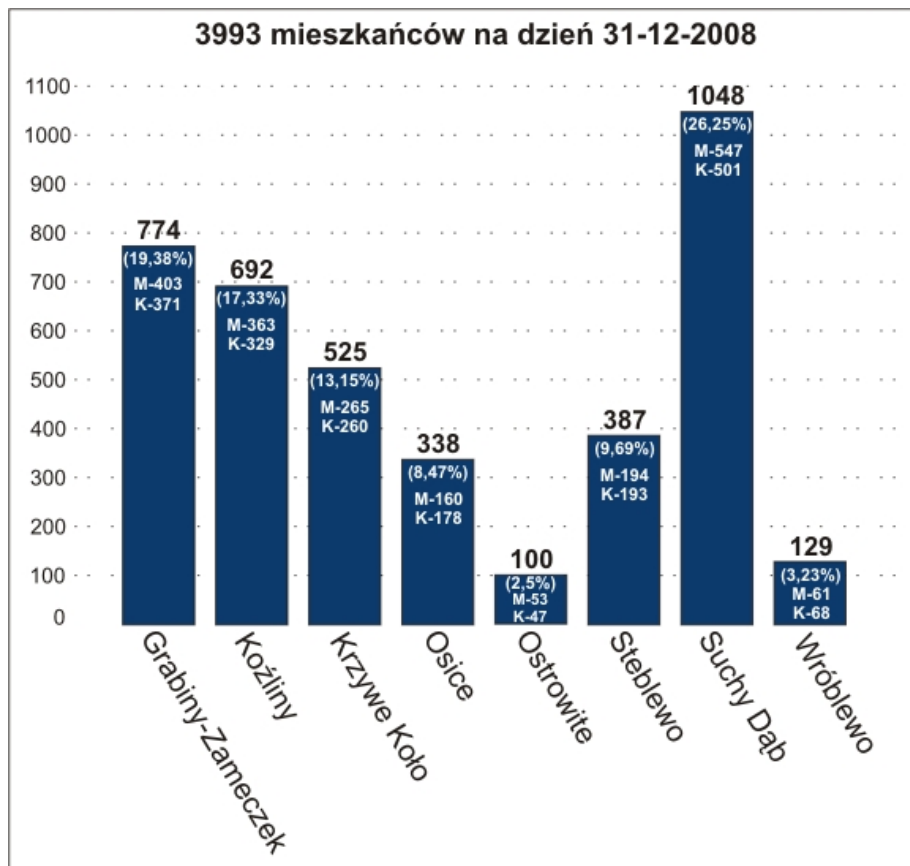
Źródło: Urząd Gminy w Suchym Dębnie

Sołectwo ma powierzchnię 867,3 ha i jest jedną z najmniejszych jednostek na terenie gminy. Powierzchnia Ostrowitego stanowi 10,25% jej terytorium (źródło: Urząd Gminy w Suchym Dębnie). Wskazane dane zilustrowano na poniższym wykresie kołowym.

Źródło: Urząd Gminy w Suchym Dębnie

Sołectwo w ostatnim dniu 2008 roku zamieszkiwało 100 osób (47 kobiet i 53 mężczyzn). Ostrowite jest najslabiej zaludnioną miejscowością w gminie Suchy Dąb, w której zameldowanych jest łącznie 3 993 mieszkańców (źródło: *Urząd Gminy w Suchym Dębie*). Potwierdza to poniższy wykres obrazujący rozkład ludności w poszczególnych miejscowościach gminy Suchy Dąb.

Źródło: *Urząd Gminy w Suchym Dębie*

Spośród 100 mieszkańców sołectwa wyróżnić można:

- 17 osób w wieku przedprodukcyjnym (17%),
- 65 osób w wieku produkcyjnym (65%),
- 18 osób w wieku poprodukcyjnym (18%).

W strukturze społeczeństwa wsi Ostrowite wyraźnie zaznacza się przewaga osób w wieku produkcyjnym. Na podobnym poziomie kształtuje się osób młodych oraz seniorów. Z punktu widzenia perspektywy wieloletniej należy przewidywać stałe zwiększanie się grupy osób po 65. roku życia, dołączać będzie do niej bowiem liczna obecnie grupa osób w wieku produkcyjnym, niedostatecznie zasilana przez dorastającą młodzież.

2.2 Rys historyczny

Miejscowość Ostrowite jest jedną z najstarszych wsi na terenie Pomorza. Pierwsze wzmianki historyczne o tej osadzie podchodzą z 1215 roku. Nazwa miejscowości zmieniała się na przestrzeni wieków – w zapisach spotkać można nazwy: *Hostricza* (1215 rok), *Wostricza* (1220 rok), *Ostriteza* (1292), *Ostriza* (1307 rok) – wszystkie pochodzące od nazwy „ostrzyca” - trawiastej rośliny rosnącej nad brzegiem rzeki. Ostatecznie ustaliła się nazwa *Ostrowite* od nazwy jeziora osuszonego podczas odwadniania Żuław w XII wieku i obecnie nieistniejącego.

Dzieje wsi Ostrowite nierozdzielnie łączą się z dziejami miejscowości Suchy Dąb. Do roku 1340 w dokumencie lokacyjnym nie było bowiem rozróżnienia między gruntami po obu stronach Motławy, które otrzymał pierwszy lokator - Henryk Culmer. Rzeka Motława oddzielała wówczas parafię Ostrowite od miejscowości *Suchedam* (obecny Suchy Dąb). Dopiero początek pełnienia sakramentów w Suchym Dębie przez duszpasterza z Ostrowitego w 1350 roku powoduje, że od tej właśnie daty w źródłach pisanych obie te miejscowości są traktowane oddzielnie. 700-letnia historia dwóch osad przedzielonych rzeką Motławą znalazła swój finał dopiero w roku 1945, kiedy to osadnicy, głównie z województw wschodnich i centralnych, przybyli na Pomorze, aby osiedlić się i zagospodarować ziemie opuszczone przez Niemców. Nazwali oni *Suchym Dębem* zabudowania zarówno po prawej, jak i lewej stronie Motławy, w efekcie czego obie miejscowości zrosły się w jeden organizm administracyjny – Suchy Dąb. Nazwę *Ostrowite* nadano natomiast nowej osadzie, położonej bardziej na zachód od Suchego Dębu.

W latach 1975-1998 sołectwo znajdowało się w obrębie województwa gdańskiego, a po reformie administracyjnej przeprowadzonej w 1999 r. – województwa pomorskiego.

2.3 Struktura przestrzenna

Miejscowość Ostrowite położona w gminie Suchy Dąb charakteryzuje się rozproszonym układem osadniczym związanym z typem wsi ulicówki. Zabudowania wsi znajdują się po obu stronach posiadającej południkowy przebieg głównej drogi utwardzonej w miejscowości. W centralnej części wsi znajduje się obszar określony w Miejscowym Planie Zagospodarowani Przestrzennego jako teren zieleni sportowej będący jedynym obiektem powierzchniowym o charakterze publicznym. Sąsiadujące z zabudowaniami miejscowości

poła posiadają układ łąnowy o przebiegu równoleżnikowym. Wieś położona jest na obszarze typowo rolniczym charakteryzującym się sąsiedztwem historycznego układu kanałów irygacyjnych oraz nieznacznym występowaniem skupisk drzew i brakiem kompleksów leśnych. Stwierdzono występowanie niewielkich różnic wysokości względnych w obrębie miejscowości i jej bezpośredniego zaplecza rolniczego.

Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego przewiduje uzupełnienie zabudowy. Na ochronę zasługuje dobrze zachowany charakterystyczny typ zagrody holenderskiej, zlokalizowany przy drodze w kierunku Grabin-Zameczka.

Charakterystykę określonego wyżej układu przestrzennego miejscowości Ostrowite przedstawiona została na zamieszczonej poniżej mapie.

Źródło: Urząd Gminy Suchy Dąb

3 INWENTARYZACJA ZASOBÓW SŁUŻĄCYCH ODNOWIE MIEJSCOWOŚCI

3.1 Zasoby przyrodnicze

Niski i płaski krajobraz kulturowy deltowego odcinka doliny Wisły, kształtowany był w holocenie przez wody Wisły, a od XIII wieku również przy dużym udziale człowieka. Cechą charakterystyczną obszaru jest obecność wielu cieków i bogatej sieci rowów melioracyjnych oraz związany z tym układ polderowy. Unikalne wartości gleb sprawiły, że Żuławy są użytkowane głównie rolniczo.

Teren sołectwa jest z zasady bezleśny. Do cennych elementów przyrodniczych należą: względnie naturalne i pół-naturalne zbiorowiska łąkowe i szuwarowe, które zachowały się lokalnie wzdłuż cieków, rowów melioracyjnych i w starorzeczach, wszelkiego rodzaju zakrzewienia i zadrzewienia śródpolne najczęściej ciągnące się wzdłuż rowów melioracyjnych i cieków, także zadrzewienia przyzagrodowe. W kulturowym krajobrazie Żuław mają one ważne znaczenie biocenotyczne i fitomelioracyjne.

Fot. 1: Jeden z kanałów melioracyjnych w okolicy Ostrowitego

Miejscowość Ostrowite znajduje się na terenie Obszaru Chronionego Krajobrazu Żuław Gdańskich. Obejmuje on krainę Żuław Gdańskich z wyjątkiem ich północno-zachodniego fragmentu zajętego przez tereny przemysłowo-składowe i zabudowę mieszkaniową Gdańska. Podstawowym walorem krajobrazu jest rozbudowana sieć hydrologiczna oraz unikatowe w Polsce powierzchnie budowane przez namuły Wisły. Chroni się tu charakterystyczny krajobraz kulturowy Żuław.

3.2 Dziedzictwo kulturowe

Ze względu na krótki czas istnienia wsi w jej obecnej lokalizacji w Ostrowitem brakuje obiektów zabytkowych, jak i innych elementów dziedzictwa kulturowego. Uwagę zwraca jedynie obiekt kultu religijnego w postaci kapliczki przydrożnej.

Fot. 2: Kapliczka przydrożna w Ostrowitem

3.3 Infrastruktura techniczna

Gospodarka wodna

Gmina Suchy Dąb, na terenie której położone jest Ostrowite, posiada rozbudowaną sieć rzek, kanałów i rowów melioracyjnych, spełniających funkcję odwadniającą. Istniejący system

melioracyjny pełni rolę odwadniająco-nawadniającą dla obszaru eksploatowanego rolniczo. Sieć oparta jest na stacjach pomp melioracyjnych..

Zaopatrzenie w wodę

We wsi funkcjonuje sieć wodociągowa. Stacja wodociągowa w Ostrowitem powstała w 2001 r., jest zatem urządzeniem nowoczesnym, posiada ponadto możliwość jej dalszej rozbudowy.

Gospodarka ściekowa

Sołectwo nie jest podłączone do sieci kanalizacji sanitarnej. Poszczególne gospodarstwa posiadają własne zbiorniki bezodpływowe. Ścieki dowożone są do oczyszczalni w Suchym Dębnie stanowiącej własność Gminy Suchy Dąb.

Zaopatrzenie w gaz

Ostrowite nie posiada sieci gazowej. Mieszkańcy zaopatrują się w butle z gazem.

Zaopatrzenie w ciepło

Na terenie wsi nie funkcjonuje system centralnego ogrzewania. Poszczególne budynki ogrzewane są z wykorzystaniem takich źródeł energii, jak węgiel, olej opałowy, gaz płynny, energia elektryczna.

Zaopatrzenie w energię elektryczną

Przez teren gminy Suchy Dąb przebiega linia elektroenergetyczna 110 kV o znaczeniu ponadlokalnym, poza tym występują linie średnich i niskich napięć, zaspokajające bieżące potrzeby w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną.

Gospodarka odpadami

Na obszarze gminy Suchy Dąb nie funkcjonuje wysypisko odpadów komunalnych. Usługi w zakresie wywozu nieczystości stałych świadczą trzy podmioty:

- Przedsiębiorstwo Robót Sanitarno-Porządkowych Sp. z o.o. w Nowym Dworze Gd.,
- Przedsiębiorstwo Robót Sanitarno-Porządkowych S.A. w Gdańsku,
- Altvater Piła Sp. z o.o. w Pile.

3.4 Infrastruktura społeczna

Na terenie sołectwa Ostrowite brakuje z zasady obiektów infrastruktury społecznej. Zaliczyć do nich można jedynie teren rekreacyjny, na którym zainstalowane są urządzenia placu zabaw.

Fot. 2: Plac zabaw w Ostrowitem

3.5 Gospodarka

Na terenie Ostrowitego obok rolnictwa występuje również drobna przedsiębiorczość. Według danych pochodzących z gminnej Ewidencji Działalności Gospodarczej na obszarze sołectwa funkcjonuje 5 podmiotów gospodarczych – cztery z nich działają w branży produkcyjno-usługowej, a jeden specjalizuje się w transporcie.

3.6 Kapitał społeczny i ludzki

Jedyną funkcjonującą organizacją społeczności wsi Ostrowite jest **Stowarzyszenie „Mała Wysepka”**. Jest to pierwszy tego typu podmiot w historii wsi. Funkcjonuje on od 2009 roku. Jego celem jest wspieranie wszechstronnego i zrównoważonego rozwoju społecznego, kulturalnego i gospodarczego wsi, wspieranie demokracji, budowanie społeczeństwa obywatelskiego w skali lokalnej oraz ochrona interesów mieszkańców. Działalność stowarzyszenia związana jest zarówno z problematyką lokalnego dziedzictwa kulturowego, jak również ze sprawami środowiska, turystyki, czy ochrony zdrowia.

4 ANALIZA SWOT

Wyrażenie SWOT jest akronimem angielskich słów *strengths* (mocne strony), *weaknesses* (słabe strony), *opportunities* (szanse) i *threats* (zagrożenia). Analiza SWOT jest efektywną metodą identyfikacji słabych i silnych stron organizacji oraz badania szans i zagrożeń, jakie stoją przed sołectwem. SWOT zawiera określenie czterech grup czynników:

- mocnych stron – uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią atuty wsi, i które należycie wykorzystane sprzyjać będą jej rozwojowi;
- słabych stron – uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią problemy wsi, i które niewyeliminowane utrudniać będą jej rozwój;
- szans – uwarunkowań zewnętrznych, które nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności sołectwa, ale które mogą być traktowane jako szanse, i przy odpowiednio podjętych przez nią działaniach, wykorzystane jako czynniki sprzyjające rozwojowi wsi;
- zagrożeń - uwarunkowań zewnętrznych, które również nie są bezpośrednio zależne od zachowania lokalnej społeczności, ale które mogą stanowić zagrożenie dla jej rozwoju.

Analizy mocnych stron, słabości, szans i zagrożeń w odniesieniu do sołectwa Ostrowite dokonano w poniższej tabeli.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
– bliskość aglomeracji trójmiejskiej oraz Tczewa, – bliskość sieci drogowej i kolejowej (droga krajowa nr 1, stacja kolejowa w Pszczółkach) – walory krajobrazowe, – działalność organizacji społecznych, – wyposażona świetlica wiejska, – potencjał turystyczny,	– zły stan infrastruktury drogowej, – brak sieci gazowniczej, – brak sieci kanalizacji sanitarnej, – brak infrastruktury społecznej, – brak obiektów atrakcyjnych turystycznie, – szybko starzejące się społeczeństwo wsi, – niedostateczny poziom integracji mieszkańców, – brak infrastruktury turystyczno-

– sieć wodociągowa.	wypoczynkowej, – słabe oznakowanie wsi,
SZANSE	ZAGROŻENIA
– dynamiczny rozwój regionu pomorskiego, powiatu gdańskiego i gminy Suchy Dąb, – skuteczne wykorzystanie środków z funduszy europejskich, – rozwój autostrady A1, dróg krajowych i szlaku kolejowego E65, – rozwój infrastruktury technicznej, – rozwój agroturystyki, – wzrost popularności Żuław Gdańskich, – poszukiwanie „oaz ciszy i spokoju”, – rozwój rolnictwa, – aktywność młodych mieszkańców wsi, – rozwój aglomeracji trójmiejskiej w kierunku Tczewa, – rozwój Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, – wzrost zapotrzebowania na usługi,	– spowolnienie gospodarcze w regionie, – zła sytuacja na rynku pracy, – marginalizacja obszaru Żuław Gdańskich, – szybkie starzenie się społeczności wsi, – niski wskaźnik przyrostu naturalnego, – ujemne saldo migracji, – emigracja zarobkowa młodych mieszkańców wsi, – niekorzystna sytuacja na rynkach rolnych, – nieskuteczna absorpcja środków pozabudżetowych, – ubożenie mieszkańców wsi.

Źródło: opracowanie własne

5 OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ INWESTYCYJNYCH

W momencie opracowywania Planu Odnowy Miejscowości Ostrowite gotowa była lista projektów zaplanowanych do realizacji na terenie sołectwa w latach 2009-2016. Jej opracowanie należało do Gminy Suchy Dąb – głównego organizatora życia społecznego na terenie Ostrowitego. Główne zadania zaplanowane do realizacji w kolejnych siedmiu latach przedstawiono w poniższej tabeli.

Numer zadania	Nazwa zadania	Szacunkowy koszt zadania	Źródła finansowania	Okres realizacji	Cel
1.	Aktywizacja i integracja społeczności poprzez budowę infrastruktury rekreacyjnej we wsi Ostrowite w Gminie Suchy Dąb	50 000 zł	Budżet gminy Środki zewnętrzne (RPO WP 2007-2013 - działanie 9.3)	2012-2013	Aktywizacja i integracja lokalnej społeczności poprzez rozwój infrastruktury społecznej
2.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej	2 000 000 zł	Budżet gminy Środki zewnętrzne (PROW, RPO WP)	2015-2016	Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez rozwój lokalnej infrastruktury podstawowej
3.	Budowa dróg rolniczych i osiedlowych	200 000 zł	Budżet gminy Środki zewnętrzne (Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych i Leśnych)	2012-2013	Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez rozwój i wyższą dostępność infrastruktury technicznej
4.	Budowa i modernizacja chodników wewnątrz wsi wraz z modernizacją oświetlenia ulicznego	300 000 zł	Budżet gminy Środki zewnętrzne (w ramach porozumienia z Powiatem Gdańskim)	2009-2010	Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez rozwój i wyższą dostępność infrastruktury technicznej
5.	Poprawa wizerunku miejscowości	100 000 zł	Budżet gminy Środki zewnętrzne	2009-2016	Podniesienie poziomu osiedleńczej, turystycznej i inwestycyjnej atrakcyjności wsi

Źródło: Urząd Gminy Suchy Dąb